

Martxoak 8ren inguruko adierazpen instituzionala

Joan zen otsailaren 10eko plenuan, Martxoak 8ren inguruko adierazpen instituzionala onartu zuen Zizurkilgo Udalak, EHBilduren aldeko botoak eta PSOE eta PNV-EAJren abstentzioarekin. Irakurri, jarraian, adierazpen osoa:

"Duela ia urtebete, COVID19ak eragindako pandemiak, gure jendartea eta bizitzeko moduak astindu zituen, inoiz ez bezala. Krisi multidimentsional eta sistemiko bat bizi dugu, aurrekaririk gabekoa, lehendik zetozen beste krisi batzuekin gurutzatzen eta lotzen den krisia, hala nola krisi ekologikoa eta zaintzen krisiekin.

Pandemiak agerian utzi du gordinki feminismotik aspaldi aldarrikatzen ari zena: bizitza zaugarria eta dependientea da, eko eta interdependentea. Ezerk ez du bizitzaren zaintza baino garrantzitsuagoa izan behar, pandemiarekin muturreraino ahuldu eta prekarizatu den bizitza. Bizitzari baldintza duin eta justuetan eustearen aldeko apustu erradikala egiteko unea da: horrek begirada feminista eskatzen du erakundeetatik bultzatzen ditugun politika gurtietan, dagoeneko egiaztatuta baitago emakumeek eta neskek eragin negatiboagoa izan dutela krisi honetan, batez ere krisira zaugarritasun edo diskriminazio handieneko egoeran sartu zirentzat.

Eraldaketa erradikalak behar ditugu, feminismoak ozen dio aspaldi. Gure gizarteak justizian eta demokrazian aurrera egin dezan, erdigunean erreprodukzio sozial jasangarria jar dezaten politika publikoak behar ditugu, kapital-metaketa baztertuz, zeinak gizarte-gehiengoen bizi-baldintzak prekarioagoak bihurtzen baititu, merkantilizatu egiten baitu eta natura ustiatzen baitu, belaunaldi berrien etorkizuna arriskuan jarritz. Eta orain, krisi honek desberdintasunak areagotzea eta emakumeen eskubideetan atzerapena eragin ez dezan, are premiazkoagoa da genero-ikuspegia eta ikuspegi interseksionala txertatzen duten neurri feministak hartzea.

Hilabete hauetan genero-desberdintasun estrukturalen gorakada errealtate ukaezina da: emakumeek beren gain hartu dute zaintzen karga gehiena, ordaindua eta ordaindu gabea; lana galdu edo lan-baldintza are prekarizatuagoak ezarri dizkiete; birusa hartzeko arrisku handiagoa dute, genero-ikuspegiarekin ikertu gabe jarraitzen zuten bitartean; indarkeria matxista areagotu egin da, hari aurre egiteko baliabideak eta baldintza materialak mugatzen ziren bitartean; beste behar batzuk baztertu egin dira, hala nola sexu- eta ugalketa-osasuna edo osasun mentolarekin lotuak; parte-hartze soziopolitikorako aukera eta baldintzak galdu diturte, etab.: azken batean, eta batez ere kolektibo zaugarrienetako emakumeei dagokienez, pobretu dira zentzu guztietan, indarkeriaren aurrean babesgabeago daude, haien osasuna okertu egin da, zaintza-lanen zama handiagoa da...

Irtenbidea ez da pandemiaren aurreko egoerara itzultzea, emakume gehienek lehenago ere bizi baitzuten diskriminazioa eta eskubideen urraketa: orain da unea pandemian areagotutako larrialdiei erantzuna emateko, eta, aldi berean, guztiontzako bizitza duina bermatzea eta zaintzea lehentasuntzat joko duen antolaketa sozial, ekologiko eta ekonomikoko sistema bateranzko oinarri sendoak ezartzeko.

Publikotik krisi honi egoki erantzungo dioten erantzun integralak premiazkoak dira, esparru eta maila gurtietan, globaletik tokikoraino eta alderantziz. Euskal Herrian, gure eskumen-esparru mugatuan, argi daukagu gure lurraldeetan gure bizitzaren burujabe ez garen bitartean ezin izango ditugula beharrezko aldaketa gurtiak bultzatu: hala ere, badaude aukerak bide hori marrazten joateko, sistematan pitzadurak irekitzeko, eta, hain zuzen ere, tokikoa da eremu egokiena. Azken hilabeteetan Euskal Herriko hainbat udalerritan bultzatu diren zaintzako ekimen publiko-komunitarioak eredu ezin hobea dira.

Horretarako, erakundeak koordinatu behar dira, eta bideak ireki herritarrek erabaki publikoetan benetan eta eraginkortasunez parte har dezaten, batez ere emakume-talde anitzek eta mugimendu feministak. Behar bezala aurre egin behar diogu daukagun erantzukizun publiko handiari, eta hori

premisia feministetatik egin behar da, artikulazioa eta parte-hartzea bultzatuz, plan eta programa eraldatzaileak eginez, larrialdiei arreta emanez eta behar diren baliabide gurtiak ahalbidetuz.

Ez dago aitzakiarik: ez argazkirik ez adierazpen hutsik martxoaren 8aren atarian gaudelako. Egun honek udal honek politika publiko-komunitario feministekin duen konpromisoa berresteko balio behar du, krisiaren ondoriozko larrialdiei erantzuteko eta erdigunean bizitza zainduko duen gizarte-eredu baterantz joateko.

Horregatik guztiagatik, Zizurkilgo Udalak honako hau erabaki du:

1. Zizurkilgo emakumeek* jasan dezaketan indarkeria matxistaren aurka erantzun irmo eta koordinatu bat eman ahal izateko protokolo bat egitea herriko mugimendu feminitarekin batera. Ikuspegi feminista duen eta herriko eragile eta erakunde gurtiekin adostutako protokoloa. Protokolo honen helburua, indarkeria jasan duen emakume* ororen babesa, indarkeria bera prebenitzea eta erantzun koordinatu bat ematea litzateke.
2. Gizarte justuago egiteko asmoz eta feminismoak aspaldi eskatzen duen aldaketa erradikalari erantzun bat eman nahian, Udalak aurrera eramaten dituen proiektu zein ekintza guztietan genero ikuspegia txertatzea, modu honetan kolektibo zaurgarrienak erdigunean ere kokatzen ditugarrik.
3. Une honetan herrian dauden kolektibo eta pertsona ahulenen egoera eta beharrak aztertzea eta identifikatzea, besteak beste: bakarrik bizi diren adinekoak (nagusiki isolatuak bizi direnak eta emakumeak), guraso bakarreko amak, indarkeria matxistaren biktima diren emakumeak eta haurrak, kalean dauden pertsonak, familia-eremuko zaintzaileak (ordainduak eta ez ordainduak), emakume langabeak, etab. Ikuspegi feminista eta tokiko eragile sozialen parte-hartzea bermatu beharko da, bereziki emakume eta feministena.
4. Errealitate horren eta identifikatutako beharren aurrean, premiazko ekintza eta neurri sorta bat identifikatzea eta plangintza batean jasotzea, baliabideak, kronograma eta arduradunak zehaztuz eta herritarren parte-hartzea bermatuz, bereziki emakumeen kolektiboena, bai diseinuan, bai jarraipenean eta ebaluazioan. Mota honetakoak izan daitezke, besteak beste:
 - Kolektibo zaurgarriari arreta emateko eredia eta funtzionamendua berrikustea, pertsona / kolektiboen mota zein emandako zerbitzuen funtzionamendua eta edukia zabaltzeko, ikuspegi feminista eta ahalduzko-ikuspegitik, adibidez: adineko pertsonak (bereziki bakarrik bizi direnak eta emakumeak), familia kalteberak, indarkeria matxistaren biktima diren emakumeak eta haurrak, etxeko langileak, ordaindu gabeko zaintzaileak familia-eremuan, etorri berriak (egindako azterketaren eta gure errealitatearen arabera)...
 - Premia horiei behar bezala erantzungo dieten zerbitzuak eta baliabideak identifikatzea eta abian jartzea: bakarrik bizi diren adinekoei jarraipen zuzena, etxebizitza-baliabideak erraztea (alokairu soziala, etxebizitza komunitarioak), etxez etxeko laguntza-zerbitzua indartzea eta egokitzea, zainketekin lotutako erabilera komunitarioak udal-espazioak egokitzea, indarkeriaren biktimentzako baliabide berriak, ezohiko diru-laguntzak eta/edo laguntza ekonomiko osagarriak, etab.
 - Zaintzaileen baldintzak (ordainduak eta ez ordainduak) duintzeko ekintzak: informazioa, aholkularitza, eredu kooperatiboak bultzatzeko laguntza-ildoak, etab.
5. Emakume, nerabe eta neskatuen ahalduzko "indibidual eta kolektiborako ekintzak bultzatzea, kolektibo feministen eskutik.
6. Gure herriko emakumeen ehun-soziala indartzea, premisa feministetatik eta ahalduzko-premissetatik.
7. Zeharka, identifikatu diren Udalerriko emakume zein kolektibo feministek parte hartzeko bideak irekiko dira, identifikatu diren jarduerak guztien diseinutik ebaluazioraino parte hartu ahal izateko, euren iritzia kontuan hartuz.

